

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (HE 109/2024 vp) – yhteisvaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle,
kuuleminen 11.10.2024

Tapio Isolankila,
Sosiaali- ja terveysministeriö

Yhteisvaikutusten arviointi

- 23.9.2024 julkaistuissa sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten muistiossa on arvioitu hallituksen vuosille 2024 ja 2025 toteuttamien tai valmistelussa olevien toimeentuloturvaa koskevien muutosten yhteisvaikutuksia
 - Tiedote: Sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointi on valmistunut
- Muistio on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön virkatyönä yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Kansaneläkelaitoksen tutkijoiden kanssa
- Muistiossa on arvioitu hallituksen vuodelle 2024 ja 2025 toteuttamien tai valmistelussa olevien toimeentuloturvaa koskevien muutosten yhteisvaikutuksia kotitalouksien tulonmuodostukseen. Tarkastelussa on lisäksi huomioitu tuloverotukseen esitettyjen muutosten vaikutus sekä joidenkin terveysmenoihin kohdistuvien muutosten vaikutus.

Asetelma ja arvioidut muutokset

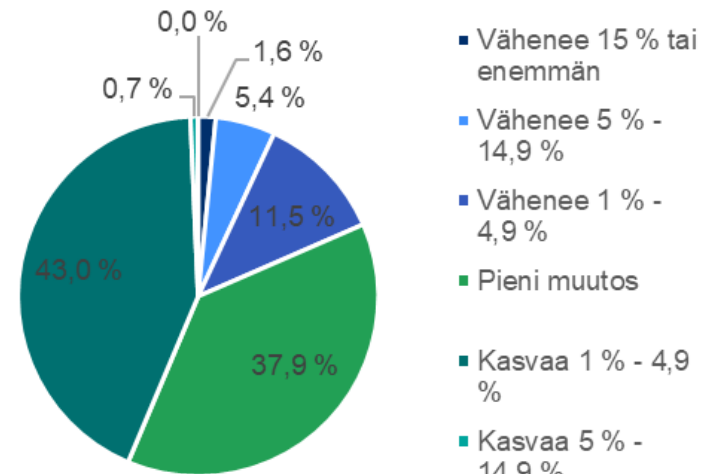
- Arviot perustuvat pääosin SISU-mallilla tehtyihin laskelmiin.
- Reformivaihtoehto, jota verrataan kahteen perusvaihtoehtoon.
 - Reformivaihtoehto kuvaa lainsäädäntöä sellaisena kun kaikki voimaan astuneet tai hallituksen syyskuuhun 2024 mennessä linjaamat sosiaaliturvaa ja verotusta koskevat muutokset olisivat voimassa.
 - Perusvaihtoehto 1: vero- ja etuuslainsäädäntöä sellaisena kuin se olisi ollut ilman mitään hallituksen toimia.
 - Perusvaihtoehto 2: otettu huomioon nykyisen hallituksen toteuttamat muutokset, jotka on hyväksytty eduskunnassa ennen syysistuntokautta 2024
- Erotettavissa vuodelle 2025 valmistelussa olevien muutosten vaikutus (vuoden 2025 muutokset) sekä vuosien 2024-2025 muutosten vaikutus yhteensä.
- Muutosten oletetaan vaikuttavan täysimääräisesti heti vuoden alusta.
- Vertailu tehdään vuoden 2025 tasossa. Indeksijäädytysten vaikutus otettu huomioon vain vuosien 2024-2025 osalta.
- Muutosten tulkinta päätösperäistä
- Ei käyttäytymisvaikutuksia

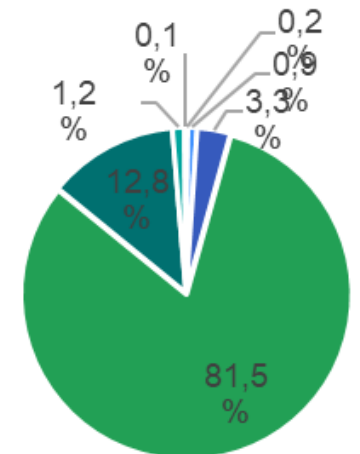
Tulonmuutoksista yleisesti

- Vuoden 2024 muutokset huomattavasi merkittävimpiä kuin vuoden 2025 muutokset
 - Vuoden 2025 muutokset selittävät valtaosan vuosien 2024-2025 muutosten vaikutuksista yhteensä
- Käytettävissä olevien tulojen lasku koskettaa noin 19 %:a kotitalouksista.
- Vuosien 2024-2025 muutoksista aiheutuva tulojen lasku kohdistuu erityisesti (ryhmät luonnollisesti osittain päällekkäisiä):
pienituloiset, nuoret työikäiset, työttömät, opiskelijat, yksinasuvat ja yksihuoltajat sekä useita etuuksia yhtäaikaaisesti saavat.

2024 + 2025 muutokset

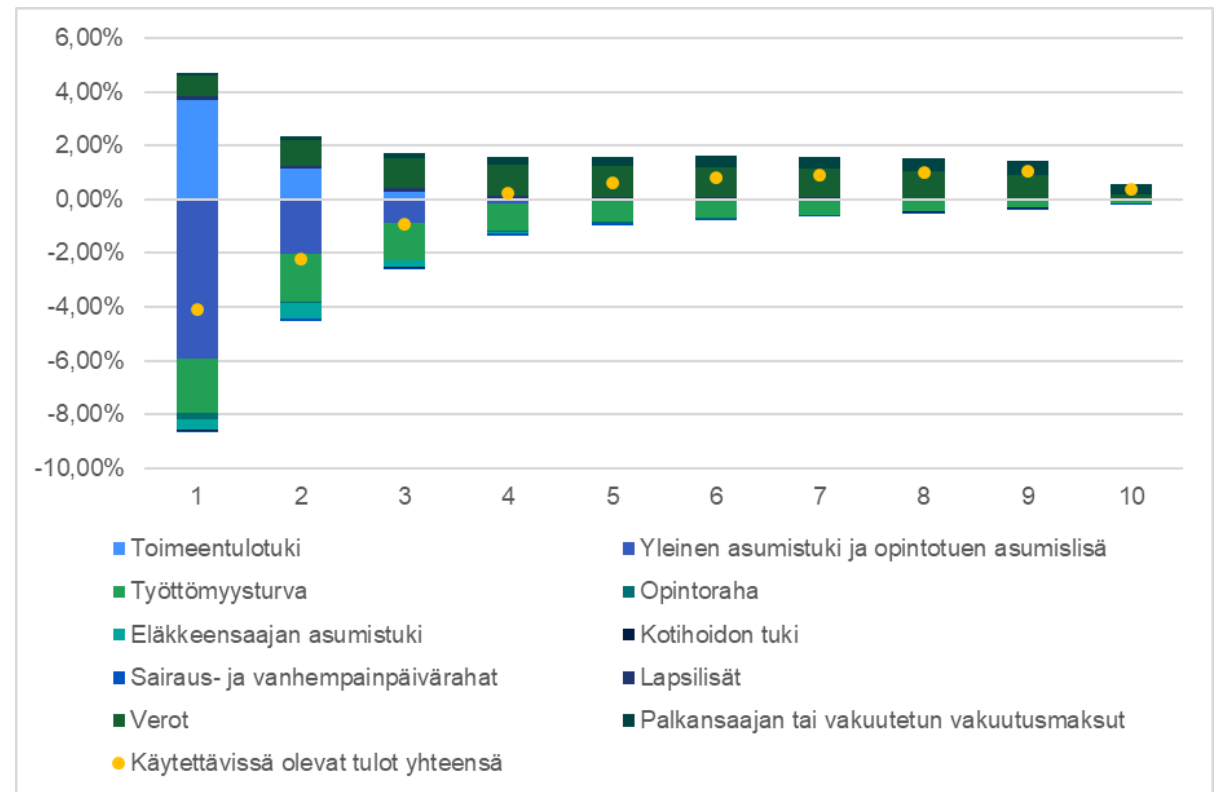
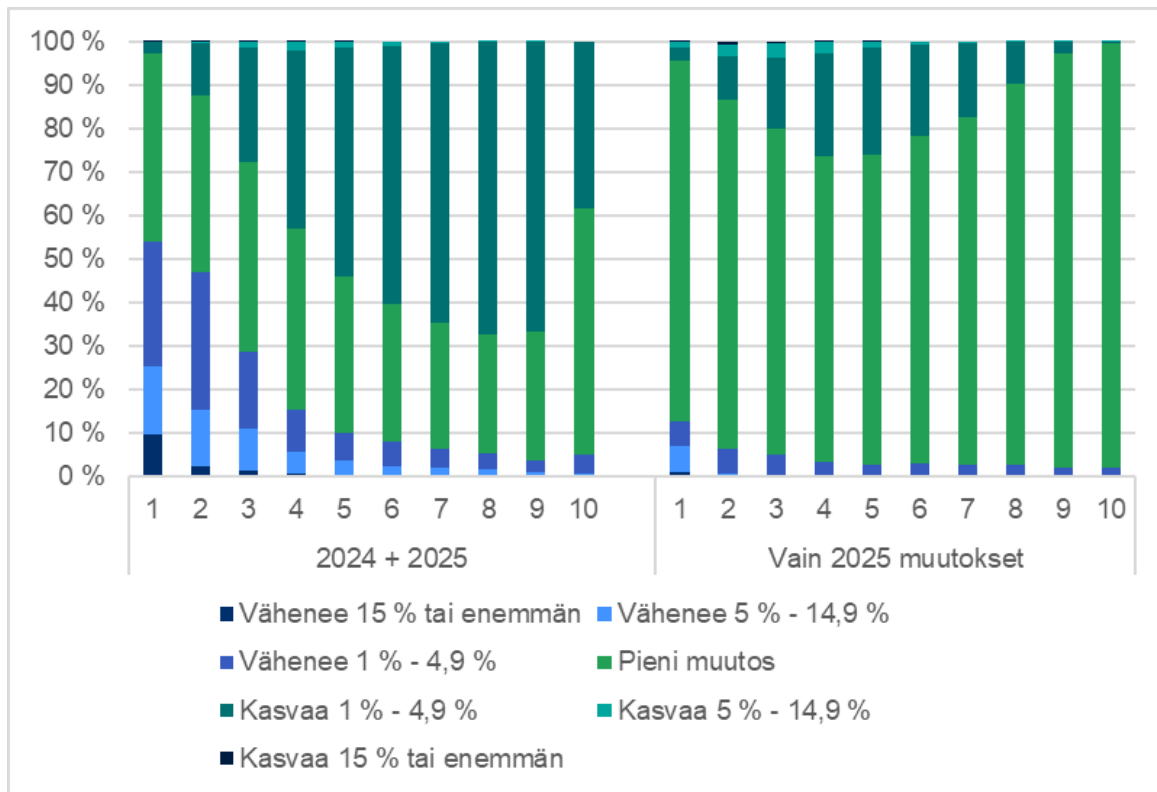

Vain 2025 muutokset

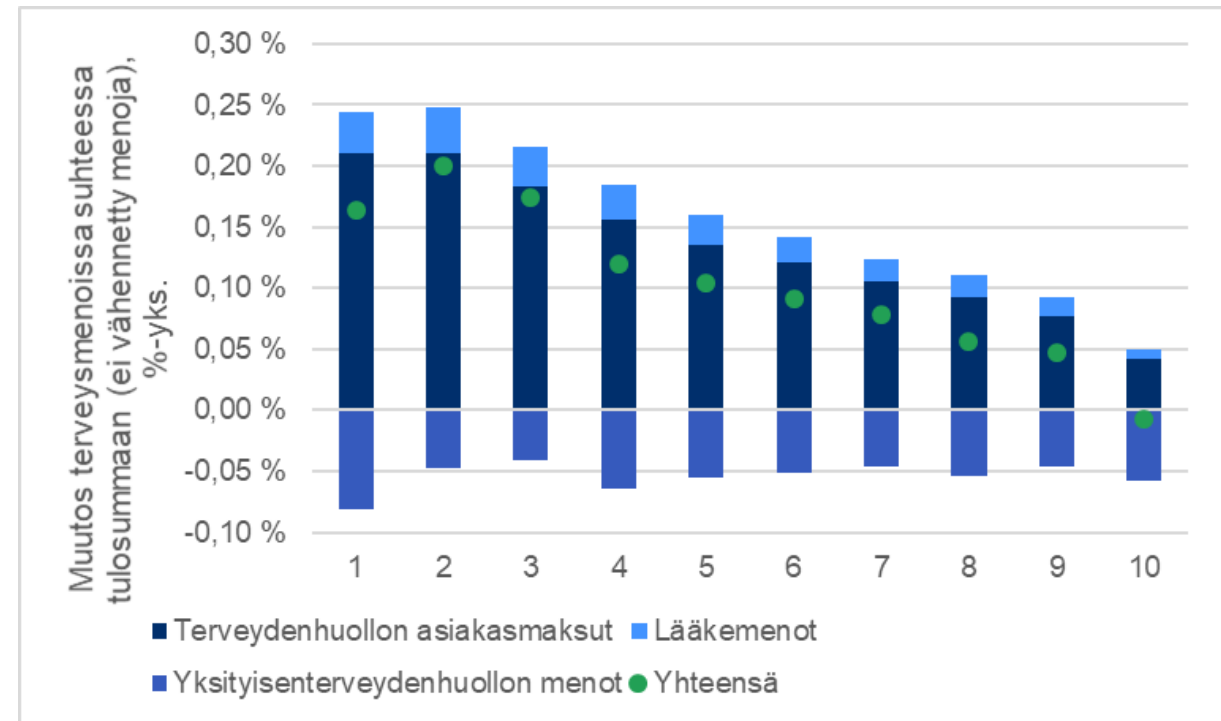
Tulonmuutokset tulokymmenyksittäin

Terveysmenoihin kohdistuvat muutokset

- Toisin kuin viime vuonna muistiossa on huomioitu myös joitain terveysmenoihin kohdistuvia muutoksia (asiakasmaksut, kela-korvaukset, lääkekorvaukset)
- Terveysmenojen muutokset kohdistuvat suhteellisesti enemmän pienituloisiin
- Vaikutukset ovat kuitenkin hyvin maltillisia suhteessa toimeentuloturvan muutoksiin.
- Vaikutukset eivät olennaisesti muutu vaikka terveysmenot otetaan mukaan tarkasteluun

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö